

Spis treści

<i>Od Autorki</i>	9
Rozdział I. Charakterystyka monologu jako formy wypowiedzi artystycznej	11
1.1. Dzieło i proces twórczy	11
1.1.1. Percepcja jako sposób poznania dzieła sztuki	12
1.1.2. Literatura a wyobraźnia	15
1.2. Specyfika monologu wewnętrznego	16
1.2.1. Michaiła Bachtina teoria tekstu	17
1.3. Monolog dramatyczny – definicje	18
1.4. Cele i zadania monologu	22
1.5. Epicki pierwowzór monologu	24
1.6. Monolog wewnętrzny jako metoda pracy nad rolą	26
1.7. Monolog a deklamacja	28
1.8. Monolog a muzyka	29
1.9. Monolog w operze	31
1.9.1. Rola Richarda Wagnera w kształtowaniu rosyjskiej myśli artystycznej	32
1.10. Monolog a taniec	34
1.10.1. Słowo mówione w teatrze tańca	34
1.11. Monolog filmowy	36
Rozdział II. Monolog w dramacie rosyjskim	38
2.1. Elementy kompozycyjne monologu	40
2.1.1. Głos	40
2.1.2. Milczenie	41
2.1.3. Ciało aktora	42
2.1.4. Osobowość aktorska	44
2.1.5. Przestrzeń sceniczna	45
2.1.6. Widz	46
2.2. Od dialogu do monologu	47
2.3. Monolog w dramacie historycznym	47
2.4. Mistrzowie monologu klasycznego	48
2.4.1. Aleksandr Ostrowski	49
2.4.2. Anton Czechow	51
2.4.3. Nikołaj Gogol	52
2.5. Dramat współczesny	53
2.5.1. Monolog jak partytura – Iwan Wyrpajew	54
2.5.2. Intonacja – Jewgienij Griszkowicz	56
Rozdział III. Monolog w teatrze dramatycznym	57
3.1. Kształtowanie się rosyjskiego stylu aktorskiego	58
3.2. Praca aktora nad rolą w teatrze dramatycznym	60

3.3. Format verbatim	62
3.4. Przedstawienia	63
3.4.1. <i>Trzy siostry</i> (reż. W. Niemirowicz-Danczenko, MChAT, 1940)	63
3.4.2. <i>Cyrano de Bergerac</i> (reż. N.P. Ochłopkow, 1942)	63
3.4.3. <i>Idiota</i> (reż. G.A. Towstonogow, Wielki Teatr Dramatyczny, Leningrad 1957)	64
3.4.4. <i>Medea</i> (reż. J. Lubimow, Teatr na Tagance, Moskwa 1995)	66
3.4.5. <i>Ryszard III</i> (reż. I. Zajnijew, Kazański Teatr im. G. Kamala, 2014)	67
3.4.6. <i>Dni Zwycięstwa</i> (reż. M. Kalsin, Magnitogorski Teatr Dramatyczny, 2016)	68
Rozdział IV. Monolog w dziele operowym i baletowym	69
4.1. Artysta i monolog w operze	69
4.1.1. Praktyka operowa a systemy Fiodora I. Szalapina i Konstantina S. Stanisławskiego	72
4.1.2. Postać a czas sceniczny	77
4.1.3. Mowa w pracy artysty śpiewaka	77
4.1.4. Przygotowanie współczesnego śpiewaka do zadań wokalnie-aktorskich	78
4.2. Monolog a taniec	79
4.2.1. Elementy kompozycyjne tańca	80
4.2.2. Sztuka aktorska w pracy choreografa	81
4.2.3. Sposoby budowania postaci bohatera środkami baletowymi	83
4.2.4. Wizje Borisa Ejfmmana a specyfika teatru tańca	86
4.3. Przedstawienia	89
4.3.1. <i>Rozmyślenia</i> (choreo. N. Dołguszina, Mały Teatr Opery i Baletu, Leningrad 1969)	89
4.3.2. <i>Idiota</i> (choreo. B. Ejfmman, Sankt Petersburski Teatr Tańca, Leningrad 1980)	89
4.3.3. <i>Po tej stronie cienia</i> (reż. R. Weksler, Moskiewski Akademicki Teatr Muzyczny im. K.S. Stanisławskiego i W. Niemirowicza-Danczenki, Moskwa 2015)	91
Rozdział V. Monolog w filmie	92
5.1. Film rosyjski jako przykład ewolucji języka artystycznego	92
5.2. Bohater filmowy jako bohater społeczny	95
5.3. Filmy	98
5.3.1. <i>Aleksander Newski</i> (reż. S. Eisenstein, 1938)	98
5.3.2. <i>Hamlet</i> (reż. G. Kozincew, 1964)	99
5.3.3. <i>Hamlet</i> (reż. S. Jewlachiszwili, 1969)	100
5.3.4. <i>Solaris</i> (1972) i <i>Stalker</i> (1979, reż. A. Tarkowski)	101
Rozdział VI. Aktorzy i reżyserzy w pracy nad monologiem	104
6.1. Współczesna pedagogika rosyjska a wykonawstwo monologu	106
6.1.1. Szkoła Nikołaja W. Demidowa a osobowość aktorska	110
6.1.2. Monolog prozą	111
6.1.3. Analiza tekstu	113
6.1.4. Słowo i mowa a współczesna praktyka sceniczna	114
6.2. Monolog na scenie	115
6.3. Praca nad rolą, nad spektaklem:	117
6.3.1. Niepospolita indywidualność – Fiedor Ignatiewicz Strawiński	118
6.3.2. Dążenie do doskonałości – Aleksiej Pietrowicz Iwanow	121
6.3.3. Monolog wewnętrzny w roli – Jewgienij Aleksiejewicz Lebiediew	122
6.3.4. Świat jako katastrofa – Georgij Aleksandrowicz Towstonogow	123

Rozdział VII. Monolog w procesie twórczej interpretacji	125
7.1. Człowiek sceniczny a etyka aktora	125
7.2. Poszanowanie tekstu	126
7.3. Deklamacja a monolog	127
7.4. Realizacje	131
7.4.1. A. Gribojedow <i>Mądremu biada</i>	132
7.4.1.1. Buntownik i rezoner – Zbigniew Zapasiewicz (Teatr Dramatyczny, Warszawa 1967)	133
7.4.1.2. Służebność wobec słowa – Maria Wiercińska (Teatr im. W. Horzycy, Toruń 1972)	135
7.4.2. L. Tołstoj <i>Anna Karenina</i>	136
7.4.2.1. Perspektywa Anny – Lidia Zamkow (Teatr Śląski im. S. Wyspiańskiego, Katowice 1976)	136
7.4.2.2. Wyznania bohaterów – Alexiei Ratmansky (Teatr Wielki Opera Narodowa, Warszawa 2008)	137
7.4.3. W. Szukszyn <i>Kalina czerwona</i> (1974)	140
7.4.4. F. Dostojewski <i>Zbrodnia i kara</i>	144
Zakończenie	148
Bibliografia	149
Indeks nazwisk	163